

משפחה בהתמכרות או התמכרות במשפחה?

יום העיון יתקיים ביום שלישי ה- 26.11.19
בין השעות 08:30-15:00
במכללה האקדמית תל אביב יפו

**בהשתתפות: ד"ר דורית יודשקין פורת, רחלי זיגל, נעם
ישראלי, ד"ר קרן גואטה, ד"ר אמנון מיכאל, ד"ר שירה
סובול (גולדברג), חני בן שטרית ורותם גור דותן**

בשנים האחרונות אנו עדים לעלייה מתמדת במספר המשפחות המגיעות לטיפול המתמודדות עם בן משפחה הסובל מהתמכרות לחומרים פסיכו-אקטיביים (סמים, אלכוהול) או התמכרות התנהגותית (מסכים, הימורים, קניות, מין). אופי ההתמכרות השתנה ואנו מדברים על מתמכרים מתפקדים ברמות שונות, אך מימד ההתמכרות נוכח, מרכזי ומארגן את חיי המשפחה ומערכות היחסים.

יום העיון מבקש לבחון את הדפוסים המשפחתיים שעולים בעקבות ההתמכרות לסמים ולהציע התערבויות וכלים לאנשי טיפול בעבודה עם משפחות אלו. חלק מהדפוסים המשפחתיים שיקבלו ביטוי, ידונו ויבחנו ביום זה הינם, הדפוס המאשים אשר בו ההורים והסביבה חווים אשמה לגבי ההתמכרות ובעקבותיה בוושה; הדפוס אשר בו להתמכרות ישנו ממד תפקודי בתוך המערכת המשפחתית, לבסוף הדפוס האדפטיבי שבו המשפחה משמשת מקום של ריפוי וצמיחה של עבור המתמכר.

קהל היעד - אנשי מקצוע, בוגרי האקדמית, מתמחים וסטודנטים

התכנסות	08:30
פתיחה - נעם ישראלי ורחלי זיגל - משפחות והתמכרות- אשמה, אמביוולנטיות והחלמה.	09:00
ד"ר דורית יודשקין פורת - "משפחה שכזאת"	09:30
ד"ר קרן גואטה - "הורים כסובייקט: מודל רב ממדי לעבודה טיפולית עם הורים לילדים המתמודדים עם בעיות של שימוש בחומרים פסיכו-אקטיביים"	10:30
הפסקה	11:30
מושבים מקבילים:	12:00
<ul style="list-style-type: none"> • "קשר או כשל? (משפחתי)" - רחלי זיגל וד"ר שירה סובול (גולדברג) • "הטיפול המשפחתי בהתמודדות עם ילד משתמש נורמטיבי מתפקד - הצגת המודל בכפר איזון" - רותם גור דותן • "להשאר שפויים כנגד הסיכויים" - חני בן שטרית 	
הפסקה	13:30
ד"ר אמנון מיכאל - "משפחתי וסמים אחרים"	14:00
דיון ושאלות	15:00

פתיחה - משפחות והתמכרות - אשמה, אמביוולנטיות והחלמה -

נעם ישראלי ורחלי זיגל

אנו נציג כפתיחה של יום העיון את קווי המתאר המתרחשים במשפחות. התמה או הדפוס המרכזי שנציג הינו האמביוולנטיות. דפוס זה נוגע וצובע את היחס של המשפחה אל המתמכר ושלו כלפיה. פעמים רבות ישנה תחושה של אשמה המובילה לחוסר אונים והבנה לגבי היכולת לעזור למטופל, זאת כאשר המשפחה חשה שחלק מההתמכרות הינה חלק מהדפוס המשפחתי או נובע מליקוי בהתנהלות או בקשר. כיום, אנו רואים יותר הורים אשר העמדה שלהם כלפי סמים הינה אמביוולנטית ומכאן ישנה שאלה לגבי ההחלמה והאפשרויות.

כמטפלים משפחתיים, אנו רואים אמביוולנטיות גם בטיפול ושאלה לגבי עמדת המטפל בטיפול בהתמכרות - ההתמכרות כדפוס מבני המשרת את המשפחה או המתמכר כאדם היחיד המזוהה עם הבעיה. נציג מקרה וחלק מסרט אשר ממחישים שאלות אלו שיהדהדו לאורך היום.

גב' רחלי זיגל, עובדת סוציאלית ומטפלת משפחתית וזוגית מוסמכת. המנהלת האקדמית של "קורס טיפול אינטגרטיבי" בהתמכרויות במכון מפרשים. מומחית בטיפול פרטני ומערכתית במתמכרים ובני משפחותיהם ובפגיעות והטרדות מיניות. בעלת תואר שני בעבודה סוציאלית עם התמחות בתחום הטיפול המשפחתי מאוניברסיטת חיפה. בעבר הייתה חלק מצוות הטיפול במתמכרים בקהילת "אילנות", וניהלה את ההוסטל לבוגרי הקהילה. מטפלת פרטנית וקבוצתית באוכלוסיית המתמכרים ומנהלת היחידה לטיפול בהתמכרויות בקרית אונו. הובילה ביחידה את תחום הטיפול המשפחתי, הזוגי והדיאדי במכורים ובני משפחותיהם. בעלת קליניקה פרטית באיזור השרון לטיפול פרטני וטיפול זוגי, משפחתי ודיאדי העוסקת גם בתחום ההתמכרות, טראומה ופגיעות מיניות.

נעם ישראלי, פסיכולוג ומטפל משפחתי וזוגי מוסמך. בעבר עבד והדריך במרכז בריאות הנפש בלונדון, אנגליה, מרצה מן המניין בתואר שני בפסיכולוגיה ופסיכותרפיה אקזיסטנציאליסטית, אוניברסיטת ריג'נט, לונדון. הנחה והעביר קבוצות וסדנאות לאבות בהורות צעירה וכן היה חבר צוות מכון שינוי ומרכז ההכשרה בטיפול משפחתי וזוגי במכון. חבר בפרויקט 'אהבה' לטיפול מערכתית לנשאי איידס. כיום, דוקטורנט תואר שלישי בפילוסופיה, אוניברסיטת תל-אביב ועובד בקליניקה פרטית בהרצליה.

הרצאה: "משפחה שכזאת" - ד"ר דורית יודשקין פורת

הטיפול בנוער הסובל מהפרעות פסיכיאטריות בכלל, ומתחלואה כפולה בפרט, מחייב התייחסות לסביבה בה חי הילד, ובראש ובראשונה למשפחה בה הוא גדל. בהרצאה זו אביא את הרקע התאורטי ואת ראייתי הפרטית, דרך דוגמאות מחדר הטיפול. אתייחס להערכה המשפחתית והבנת הפסיכופתולוגיה גם דרך פריזמה זו, ואספר על הטיפול במשפחה כחלק מחייב מכלל הטיפולים שהנער מקבל.

ד"ר דורית יודשקין פורת - עוזרת מנהל המרכז הרפואי לב השרון ומנהלת המרפאה לטיפול בתחלואה כפולה לנוער במרכז. ד"ר פורת בוגרת הפקולטה לרפואה באוניברסיטת בן גוריון, בעלת התמחות כפולה בפסיכיאטריה של המבוגר (ביה"ח גהה) ושל הילד והמתבגר (מרכז קהילתי לבריאות הנפש תל-אביב ע"ש בריל) ובעלת תואר שני במנהל מערכות בריאות באוניברסיטת בן גוריון. בנוסף, ד"ר פורת הינה פסיכותרפיסטית, בוגרת מרכז ויניקוט ישראל. ד"ר פורת שימשה בעבר כמנהלת מרפאת ילדים ונוער ואחראית על המרחב האמבולטורי וכרופאה בכירה במחלקת נוער סגורה במרכז לבריאות הנפש באר יעקב (נס ציונה).

הרצאה: "הורים כסובייקט: מודל רב ממדי לעבודה טיפולית עם הורים לילדים המתמודדים עם בעיות של שימוש בחומרים פסיכו-אקטיביים" - ד"ר קרן גואטה

בעשור האחרון חל שינוי בגישה הטיפולית והמחקרית אל הורים לצאצאים המתמודדים עם בעיות של שימוש בחומרים פסיכו-אקטיביים ועם בעיות נפשיות נוספות אל עבר הכרה ויצירת שותפות עם הורים אלו. אולם, חרף שינוי זה, המוקד הטיפולי והמחקרי עדיין מופנה אל הורים אלו מנקודת מבטו של ילדם, כאובייקט שכשל או כמשאב בתהליך ההחלמה של ילדם. גישה זו מאופיינת בתפיסת הורות חד ממדית בעודה משתיקה את צרכיהם של ההורים כסובייקט, נוטה להתעלם מהפגיעה ברווחה הנפשית, הפיזית והכלכלית של הורים אלו ועלולה להוביל לפגיעה נוספת בהם ולנסיגתם מהתערבויות טיפול. לעומת גישה זו, יוצג בהרצאה מודל רב ממדי, אשר במרכזו ממוקדמים ההורים כסובייקט וזאת באמצעות שימוש בעדשה טיפולית קרובת חוויה, מבעד לקונטקסט רחב השואב ממודלים טיפוליים של חמלה עצמית, מודלים נרטיביים וההתערבויות מקוונות (on-line) לתמיכה עצמית והדדית. ראשית, מודל זה מנכיח ומתקף את חווית ההורות הייחודית של הורים אלו המאופיינת מחד בתובענות בשל נטל הטיפול ארוך הטווח המוטל על כתפי ההורים, אך גם כשקופה וכמשוללת זכויות, בחירה והכרה חברתית בשל ייחודיות מצבם בהשוואה להורים לצאצאים המתמודדים עם קשיים אחרים. שנית, המודל מתייחס לפגיעה בזהות הורית (Troubled parental identity) ולהשלכותיה על חווית העצמי לאור התיוג והשיח חברתי על הורות בישראל. ולבסוף, יוצגו היבטים של צמיחה מתוך שבר באמצעות מודל להתערבות קבוצתית מקוונת עם הורים, המסייע בהתגברות על חסמים להשתלבות בטיפול ומספק מענה לצרכים הייחודיים של הורים אלו.

ד"ר קרן גואטה, סגנית ראש המגמה לקרימינולוגיה שיקומית במחלקה לקרימינולוגיה באוניברסיטת בר-אילן. חברת הוועד המנהל של האגודה הישראלית לקרימינולוגיה. תחומי המחקר העיקריים שלה הם התמכרות לחומרים פסיכו-אקטיביים והחלמה, הבדלי מגדר בפשיעה, ויקטימולוגיה וחווית ההורות בשוליים החברתיים. ד"ר גואטה כתבה מעל ל-20 מאמרים אשר פורסמו בכתבי עת מדעיים בינלאומיים והציגה בכנסים אקדמיים בתחום התמכרות והחלמה. ד"ר גואטה חברה ברשת חוקרים בינלאומית של משפחות אסירים ומעורבת בשיתוף פעולה מחקרי עם המכון לקרימינולוגיה, אוניברסיטת אוקספורד בנושא הורות ועוברי חוק. ד"ר גואטה היא קרימינולוגית קלינית ועבדה בעבר עם בני נוער במצבי סיכון ומצוקה ועם אסירים משוחררים ברשות לשיקום האסיר.

מושב ראשון: "קשר או כשל?" - רחלי זיגל ושירה סובול

בסדנא נבחן כיצד נראית משפחה בהתמכרות, מהי דינמיקת היחסים, נשאל את השאלה מיהו המכור ואיך תופעת ההתמכרות משפיעה על הפרט והמשפחה ולהיפך.

הסדנא תועבר באופן חווייתי ותאפשר למשתתפים להכיר מקרוב ולהתנסות בדינמיקה. משתתפי הסדנא ירכשו כלים להתבוננות, אבחון מערכת משפחתית מכורה והבנה מעמיקה של הדינמיקה המשפחתית המתקיימת במשפחה המכורה וכיצד לסייע למשפחה להבין את המורכבות ולהיחלץ מהמצב בדרכים שונות, תוך עבודה עם גורמים שונים במערכת גם כאשר המתמכר עצמו אינו מעוניין בהגעה לטיפול.

מושב שני: הטיפול המשפחתי, בהתמודדות עם ילד משתמש נורמטיבי מתפקד - הצגת המודל בכפר איזון - רותם גור דותן

מה קורה למשפחה כשילד שלה נקלע למשבר נפשי על רקע שימוש בסמים? מה המסע שהמשפחה עוברת? מתחיל בטרואומת האירוע וניהולו, ממשיך בהבנת המשבר וקבלתו והולך אל תוך "נבכי" המשפחה, בניסיון להבין איך המערכת המשפחתית קשורה בו. ב"כפר איזון" קיים מערך טיפול משפחתי מהרגע שהוא הוקם והמשפחה מגיעה לטיפול פעם בשבוע במהלך כל חמשת חודשי הטיפול של בן המשפחה שנמצא במקום. זוהי הזדמנות יוצאת דופן למשפחה להיפגש ולהתבונן זה בזה באופן יותר עמוק ונוכח. בהרצאה אפרט את המודל הטיפולי, ואיך הוא בא לידי ביטוי בשטח. תוך שיתוף חי של החיים ב"כפר איזון". מקום טיפולי מרתק, פורץ דרך ויחודי, בארץ ובעולם.

מושב שלישי: להשאר שפויים כנגד הסיכויים - חני בן שטרית

משפחה היא מערכת הטווייה מקורים בה האחד משפיע על השני. אם אחד מבני המשפחה נכרך בקורים, סובל ממשוהו, הוא משפיע באופן ישיר על יתר חברי המשפחה. בן משפחה מכור הוא כעין "המלשין" של המשפחה. הוא מעיד לעיתים לא רק על מצוקותיו הוא, אלא חושף בפנינו מצוקות וקשיים בתוך המערכת המשפחתית.

בסדנא ננסה להבין את תפקידו והשפעתו שלך בן המשפחה המכור על ההווי של המשפחה.

ד"ר שירה סובול (גולדברג) (Phd), עובדת סוציאלית, לשעבר מנהלת המחלקה לטיפול בהתמכרויות קרית אונו (מחלקה אזורית הנותנת מענה לכלל סוגי ההתמכרויות ליישובי בקעת אונו). מרצה בחוג לעבודה סוציאלית לתואר ראשון ושני באוניברסיטת בר אילן. מלמדת קורסים קליניים בנושא טיפול פרטני וקבוצתי, וקורסי התמכרויות. בנוסף, בעלת קליניקה פרטית במרכז הארץ לטיפול בנוער ובמבוגרים עם בעיות רגשיות שונות. עוסקת בהנחיית קבוצות נערים, הורים ומורים ברחבי הארץ בנושאי גיל ההתבגרות, פגיעות מיניות, וחיזור אליים. בנוסף, מומחית בטיפול בחרדה ובהשמנת יתר ומחברת הספרים: "מנצחים את הפחד" ו"הורים לילדים ללא גבולות". יתר על כן, כתבה מאמרים בנושאי השמנה שהתפרסמו בכתבי עת בינלאומיים.

רותם גור דותן, מטפלת זוגית ומשפחתית מוסמכת (M.S.W) ופסיכותרפיסטית. מנהלת בית בכפר איזון.

חני בן שטרית, עו"ס, מטפלת ומדריכה זוגית ומשפחתית מוסמכת, מנחה קורסים להנחיית קבוצות, מדריכה מנחי קבוצות ומלמדת קורסים שונים בתחום הטיפול הזוגי והמשפחתי. חני מנהלת את המרכז לטיפול במשפחה בכפר-סבא הנותן מענה טיפולי מילדות ועד הגיל השלישי, בגישות שונות.

הרצאת מליאה: משפחתי וסמים אחרים - ד"ר אמנון מיכאל

ההרצאה תעסוק בתופעה הנפוצה כיום של שימוש בחומרים פסיכואקטיביים במשפחה בקרב משתמשים בוגרים, מערכת הילדים, מערכת ההורים ואף שימוש בין-מערכתי. בהרצאה אנסה להסביר את התופעה, נעמוד על ההבדל שבו לשימוש בסמים יש תפקיד מערכתי אל מול שימוש פרטני, וכן את ההבחנה בין שימוש להתמכרות במשפחה. ההרצאה תאפיין את ההבדלים בין דפוס של "משפחה תומכת התמכרות" לבין זו "התומכת החלמה" ואפשרות המעבר מדפוס אחד למשנהו.

ההרצאה תדון בתמות מרכזיות בקרב משפחה עם התמכרות; גבולות, הכחשה, בושה, אשמה ועוד. נסתכל על מעגלי השפעה של השימוש/התמכרות של אחד מבניה ועל המערכת כולה. נציג את המודלים הקלאסיים להבנת ההתמכרות במשפחה ואסיים בהצגת המודל האדפטיבי שמותאם יותר עם הצגת כלים להתערבות בעבודה עם משפחות אלו.

ד"ר אמנון מיכאל, (Ph.D) עו"ס קליני, מנכ"ל עמותת הדרך. מחבר הספר "התמכרות והחלמה" ומרצה באוניברסיטת חיפה ובמכללת תל-חי. עוסק בטיפול פרטני ומשפחתי, מרצה בכנסים בארץ ובחו"ל.

דמי השתתפות:

אורחים	חבר אגודה , בוגרי האקדמית תל-אביב יפו סטודנטים וסגל במפרשים	
250	210	הרשמה מוקדמת
300	260	הרשמה במקום

- ניתן לשלם ב- 2 תשלומים, בהמחאה/ות או כרטיס אשראי, באמצעות הדואר, הדוא"ל, הפקס או הטלפון.
- המחיר כולל: דמי השתתפות, כיבוד וארוחת צהריים.
- ביטול השתתפות: 10% דמי ביטול ייגבו עד לתאריך 19.11.19 יום שלישי, החל מיום רביעי 20.11.19 חיוב מלא.

למעבר להרשמה אינטרנטית לחץ כאן

לכבוד: האגודה הישראלית לטיפול זוגי ומשפחתי
היצירה 11 ב', ת.ד. 2628, רעננה טל': 09-7467064 פקס: 09-7467065
office@mishpaha.org.il | www.mishpaha.org.il

שם משפחה ופרטי: _____

כתובת: _____

טלפון נייד: _____

כתובת דוא"ל: _____

חבר באגודה, בוגר האקדמיה תל-אביב יפו, סטודנט
או חבר סגל במפרשים: כן / לא (נא לסמן)

סו"כ לתשלום:

ניתן לשלם עד שני תשלומים בכרטיס אשראי מסוג:

ויזה | ישראלכרט | אמריקן אקספרס | דיינרס

מספרו: _____

תוקף: _____ שלוש ספרות בגב הכרטיס: _____

ת.ז של בעל הכרטיס: _____